

Aan de ministers van:

Klimaat en Groene Groei (KGG)
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

Aan de leden van de Vaste Kamercommissie:

Klimaat en Groene Groei (KGG)
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

Datum 14 september 2026
kenmerk IENW/BSK-2026/ 120845
Betreft Leven na de salderingsregeling

Geachte bewindslieden, geachte commissieleden

De Tweede Kamer heeft besloten om op 1 januari 2027 de salderingsregeling af te schaffen. Het kabinet Schoof koos daarbij voor een route zonder overgangsregeling. Veel huishoudens hebben hun investering in zonnepanelen al terugverdiend, maar voor een aantal kwetsbare doelgroepen, zoals huurders, sportaccommodaties en buurt- en dorpshuizen, pakt de stopzetting nadelig uit.

De motie Klos, die uw Kamer op 9 juni 2026 heeft aangenomen, roept op tot een verkenning van mogelijkheden om investeringen in zonnepanelen aantrekkelijk te houden. Als coalitie van partijen - bestaande uit Aedes, Energie Samen, Kenniscentrum Sport & Bewegen, Landelijke Vereniging Kleine Kernen (LVKK), Nationaal Klimaat Platform, NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en Woonbond – doen wij in deze brief voorstellen voor een aanpak die investeren in duurzame energie aantrekkelijk houdt, kapitaalvernietiging voorkomt en bijdraagt aan de rechtvaardige energietransitie die wij allen nastreven.

Uitgangspunten

De salderingsregeling paste bij een vroege fase van de energietransitie, waarin kapitaalkrachtige huishoudens een voortrekkersrol vervulden. Ook in de toekomst moet investeren in eigen duurzame energie aantrekkelijk zijn voor brede groepen in de samenleving en anticiperen op het toekomstige energiesysteem. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

1. Zonnepanelen blijven lonend

Ook na 1 januari 2027 moeten bestaande en nieuw te plaatsen zonnepanelen voldoende voordeel bieden aan energiegebruikers. Als het vertrouwen in zonnepanelen verloren gaat, verliest Nederland een belangrijke motor van de energietransitie.

2. Iedereen kan mee doen

In een rechtvaardige energietransitie kan iedereen meedoen en delen in de voordelen. Op ongeveer 60 procent van de koopwoningen liggen inmiddels zonnepanelen. In de sociale huursector is dat ongeveer 23 procent.

3. Benut maatschappelijke realisatiekracht

De vele duurzame initiatieven van burgers, ondernemers en hun gemeenschappen vormen een bron van maatschappelijke realisatiekracht. Met een passende regeling kunnen sportclubs, verenigingen in wijk en buurt, bedrijvencusters en andere lokale collectieven hun initiatieven voortzetten.

4. Bouw aan een toekomstbestendig energiesysteem

Continuïteit van beleid is belangrijk. Het vervolg op de salderingsregeling mag niet binnen een paar jaar alweer achterhaald zijn. Alle maatregelen moeten bijdragen aan een houdbaar en weerbaar energiesysteem waarin lokale opwek en lokaal verbruik op elkaar zijn afgestemd.

De klap verzachten

De afschaffing van de salderingsregeling is een gegeven. In deze brief pleiten wij niet voor herintroductie van deze regeling. Wel is voor een aantal doelgroepen op korte termijn een extra inzet nodig om de klap te verzachten die de afschaffing zonder afbouwpad voor hen betekent. Kwetsbare groepen moeten immers in de energietransitie mee kunnen doen, betaalbaar kunnen wonen en voorzieningen zoals buurtcentra en sportclubs moeten voor hen toegankelijk blijven.

1) Sociale huur

Uit een enquête van de Woonbond blijkt dat één op de drie huurders overweegt de zonnepanelen van het dak te halen. Woningcorporaties merken dat het steeds moeilijker wordt om huurders te overtuigen zonnepanelen te nemen. Aedes ziet de plannen voor nieuwe projecten teruglopen van circa 70.000 panelen per jaar naar 15.000. Eenmalige compensatie is nodig om bij stopzetting van de salderingsregeling dit soort onbedoelde neveneffecten te voorkomen. Huurders hebben doorgaans weinig mogelijkheden om hun energiegebruik aan te passen of te investeren in een batterij. En voorkomen moet worden dat huurders die zonnepanelen hebben geaccepteerd vanuit het perspectief van lagere woonlasten, uiteindelijk toch hogere woonlasten krijgen. Dan zijn zij slechter af dan wanneer zij geen zonnepanelen hadden gekregen.

Om deze klap te verzachten is er een (eenmalige, simpele) regeling nodig die woningcorporaties in staat stelt voor de groep gedupeerde huurders de servicevergoeding of EPV tijdelijk te verlagen tot een niveau dat gemiddeld woonlastenneutraal is ten opzichte van een situatie zonder zonnepanelen. Het gaat daarbij nadrukkelijk niet om volledige compensatie van het verschil tussen de situatie vóór en na salderen.

2) *Sportverenigingen*

Sportverenigingen zijn de afgelopen jaren actief gestimuleerd om te verduurzamen, maar hebben weinig speelruimte; ze draaien op vrijwilligers en werken met kleine marges. Ze wekken met hun zonnepanelen vooral overdag en in de zomer veel stroom op, terwijl het grootste deel van hun energiegebruik juist 's avonds en in najaar en winter plaatsvindt. Gelijktijdigheid van opwekken en gebruik, of het opslaan van de opwekte energie door batterijen of warmteopslag is daarom maar zeer beperkt mogelijk.

Vanaf 1 januari 2027 valt de basis onder de businesscase van bestaande zonnepanelen weg. Dat schaadt niet alleen het vertrouwen dat besturen, leden en vrijwilligers van deze sportverenigingen hebben in de overheid, maar legt ook extra druk op toch al smalle financiële marges. Met mogelijk tot gevolg dat contributies verhoogd moeten worden, sporten voor kwetsbare groepen onbetaalbaar wordt en bovendien verdere investeringen in verduurzaming uitblijven.

Om deze klap te verzachten zijn maatregelen nodig waarmee sportverenigingen verduurzaming kunnen continueren. Door hun maatschappelijke betrokkenheid en positie in de wijk kunnen zij een belangrijke rol spelen in de energietransitie. Het lange termijn perspectief van een gebiedsgerichte aanpak is daarbij richtinggevend. Voorkomen moet worden dat clubs investeren in maatregelen die maar voor een paar jaar bijdragen en daarna het investeringskapitaal ontberen om zich tot energiehub te ontwikkelen. Door ze via reeds bestaande ontzorgingstrajecten tegemoet te komen voor (een deel van) de extra kosten, voorkomen we dat sportclubs afhaken of investeringen doen die binnen een paar jaar alweer achterhaald zijn.

3) *Wijkcentra en dorpshuizen*

Een vergelijkbare problematiek speelt voor wijkcentra en dorpshuizen. Binnen lokale gemeenschappen vormen zij het sociale cement, als plek om elkaar te ontmoeten, als thuishonk voor hobbyclubs en lokale verenigingen en als spil in de organisatie van cursussen en activiteiten. Het merendeel van deze centra leunt zwaar op de inzet van vrijwilligers. De financiële marges zijn klein en hogere energiekosten leiden direct tot hogere zaalhuren, minder activiteiten of beperktere openingstijden.

De afschaffing van de salderingsregeling zonder afbouwpad kan tot acute financiële problemen leiden, zeker bij dorpshuizen die worden beheerd door een stichting met vrijwillige bestuurders. Om de klap van een abrupte overgang te verzachten is tijdige, passende financiële ondersteuning nodig die grote kostenstijgingen voor gebruikers opvangt en hen de ruimte biedt om, met praktische begeleiding, verantwoord verder te verduurzamen.

Investeren in flexibiliteit

De salderingsregeling heeft jarenlang de lokale opwek van duurzame energie effectief gestimuleerd. In de huidige fase van de energietransitie is de waarde van zonnestroom echter afhankelijk van het moment en de plaats van opwek en verbruik. Het is dus zaak om investeren in flexibiliteitsopties die vraag en aanbod van energie op elkaar afstemmen, aantrekkelijk te maken.

4) Huiseigenaren

Voor huiseigenaren zijn er diverse mogelijkheden om eigen vraag en aanbod van energie goed af te stemmen. Veel voordeel is al te behalen door meer stroom te gebruiken op momenten dat de zonnepanelen veel opwekken. Verdergaande mogelijkheden liggen in investeringen in energieopslag: een thuisbatterij of elektrische auto of residentiële warmteopslag. Als er voor deze doelgroep al aanvullende stimulering nodig is, dan zou de focus moeten liggen bij eigen gebruik van zelf opgewekte energie. Dit kan de vorm hebben van een financieringsinstrument voor thuisbatterijen en residentiële warmteopslag voor particulieren met aantrekkelijke rentetarieven.

5) Sociale huur

Ook in de sociale huur is het van belang om eigen vraag en aanbod van energie goed af te stemmen. Bij investeringen in nieuwe zonnepanelen wordt de businesscase beter bij een hoger eigen verbruik. Flexibiliteit kan bij deze doelgroep gestimuleerd worden via financierings- of CAPEX-subsidiemaatregelen voor techniek-neutrale maatregelen¹, bij voorkeur in het kader van de bestaande regelingen en afspraken tussen overheid en woningcorporaties. Alleen met voldoende investeringsruimte kunnen woningcorporaties deze verduurzaming woonlastenneutraal voor hun huurders uitvoeren. Die investeringsruimte staat nu onder druk.

6) Maatschappelijk vastgoed

Wijkcentra, dorpshuizen en sportaccommodaties wekken veelal overdag zonne-energie op, terwijl een belangrijk deel van het energieverbruik juist in de avonden plaatsvindt. Voor wijkcentra, dorpshuizen en ander maatschappelijk vastgoed kan flexibiliteit gestimuleerd worden door een maatschappelijke flexibiliteitsbonus binnen DUMAVA. Een dergelijke bonus kan worden ingezet wanneer een investering aantoonbaar leidt tot meer direct eigen verbruik of minder ongunstige teruglevering. De subsidiemogelijkheden binnen DUMAVA kunnen daarbij worden verruimd zodat ook energiemanagementsystemen, slimme omvormersturing, warmtebuffers, laadmanagement, monitoring en – waar passend – batterijopslag eenvoudiger worden opgenomen.

Voor sportaccommodaties geldt bovendien dat de piek van het zonneseizoen valt in de zomerperiode waarin ze ongeveer twee maanden beperkt of volledig gesloten zijn. Voor deze seizoensgebonden mismatch tussen eigen vraag en aanbod is investeren in batterijopslag of een warmtepomp geen oplossing. Juist voor de sport is het daarom van belang om lokaal opgewekte energie in een lokaal energiesysteem met andere gebruikers te delen.

¹ Techniek-neutrale maatregelen zijn maatregelen die het eindresultaat vastleggen, zonder voor te schrijven *hoe* of met welke technologie dit doel bereikt moet worden.

Afstemmen van lokale vraag en aanbod

Het toekomstperspectief van een houdbaar en weerbaar energiesysteem geeft richting aan een ontwikkeling waarin de vraag naar het aanbod van energie steeds beter op elkaar afgestemd worden. Dat kan nu al op het niveau van huishoudens en gebouwen, maar extra mogelijkheden ontstaan wanneer met de ontwikkeling van een lokaal energiesysteem vraag en aanbod binnen een energiegemeenschap en op gebiedsniveau worden afgestemd. Zo wordt lokaal opgewekte energie beter benut, netcongestie lokaal beperkt en neemt ook de maatschappelijke waarde van zonnepanelen toe.

7) Energiegemeenschappen

Sinds 1 januari 2026 is energiedelen wettelijk mogelijk gemaakt via de nieuwe Energiewet. Om de wettelijke mogelijkheden in de praktijk te benutten moet energie delen breder toegankelijk worden. Praktische ondersteuning en ontzorging is daarvoor essentieel, zeker voor sportverenigingen, wijkcentra en buurthuizen die draaien op vrijwilligers. Zij missen de benodigde kennis, capaciteit en organisatiekracht. In vervolg op het bestaande stimuleringsprogramma energiehubs voor overheden en ondernemers zou een stimuleringsprogramma energiegemeenschappen specifieke steun moeten bieden bij de ontwikkeling van energiegemeenschappen op lokaal niveau.

8) Een gebiedsgerichte aanpak

De waarde van een gebiedsgerichte aanpak zit in de krachtenbundeling van partijen. Zo kunnen huiseigenaren, huurders, bedrijven, sportaccommodaties, wijkcentra, dorpshuizen, scholen, bibliotheken en andere gebruikers van maatschappelijk vastgoed met een gebiedsgerichte aanpak samen bouwen aan een lokaal energiesysteem. Daarbij kunnen sportaccommodaties en maatschappelijk vastgoed, door hun ligging in de wijk en hun specifieke verbruiksprofiel, fungeren als lokale energiehubs voor gebruikers elders in de wijk. Deze afstemming tussen vraag en aanbod komt niet tot stand wanneer partijen elk afzonderlijk zouden investeren in oplossingen die niet goed bij elkaar passen. Voorwaarde voor een gebiedsgerichte benadering is wel dat gemeenten de ruimte krijgen om de regie te pakken, met landelijke of regionale ondersteuning. Het initiatief voor een gebiedsgerichte aanpak kan immers niet bij bewoners, sportverenigingen, buurthuizen en andere maatschappelijke organisaties liggen.

Kansen benutten

De salderingsregeling heeft de afgelopen jaren een effectieve stimulans geboden voor een grootschalige uitrol van zonnepanelen. Prioriteit voor de komende jaren is een versnelde ontwikkeling van het lokale deel van ons energiesysteem. Dit is noodzakelijk om als samenleving meer grip te krijgen op onze energievoorziening, onze weerbaarheid te versterken en de energierekening betaalbaar te houden, zeker voor kwetsbare groepen. Vanuit dit gedeelde perspectief beogen de voorstellen die partijen in deze brief doen om investeren in duurzame energie aantrekkelijk te houden, kapitaalvernietiging te voorkomen en netcongestie te beperken. Daarvoor doen wij een beroep op de overheid, die met de afschaffing van de salderingsregeling jaarlijks honderden miljoen aan extra belastinginkomsten ontvangt. Een tijdelijke verzachting van de lastenverzwaring die dit voor kwetsbare doelgroepen oplevert is gerechtvaardigd en biedt kansen om maatschappelijke realisatiekracht te benutten en zo vaart te blijven maken met een rechtvaardige energietransitie waarin iedereen mee kan doen. Wij zijn graag bereid om nadere toelichting te verschaffen.

Namens de onderstaande organisaties,
Met vriendelijke groet,

Kees Vendrik
Voorzitter Nationaal Klimaat Platform

Aedes, Energie Samen, Landelijke Vereniging Kleine Kernen (LVKK), NOC*NSF, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Woonbond

